

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Sepulchrum Ven. Arnesti oleum, sudori humano simillimum, stillat. Caput
XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

vaticinaretur *Arnestus*, rem itaq; in medio relinquere. Quasi verò omnia, quæ antè feripfit, coram se geri vidisset, audissetve. Ad- die: spectasse se per diligentem, & lustrasse *Arnesti* tumulum fre- quenter, animadvertisse Statuam ejus dilabi & concidere, annisq; singulis lapillum aliquem abscessurum prædixisse; neque tamen unquam scire se, aliòsve potuisse, unde id marmori accideret. Nimirum apud hæreticos, quibus divina Fides semel viluit, omnis humana fides, imò & oculorum conscientia, vilescit, vixque illud, sinistro affectu occupati & hæresi indurati, verum esse arbitran- tur, quod vident. Sed magnum tamen ab hæretico homine, hoc testimonio, veritati pondus accedit.

Lapsus in hujus continui miraculi narratione nuper est no- vus Scriptor, ut fit, dum in historijs scribendis properatur; qui sepulchrum *Arnesti* rumpi cœpisse primùm, ante nupera *Bella Germanica* scribit; at Manuscriptum, & Marialis Proœmium, tum *Ælurinus*, ad Rokyczanæ tempora rupti marmoris miraculum, retulerunt. Quæ sine dubio ipse legit, sed nimirum non animad- vertit. *Omnia res*, ait Artabanus apud Herodotum, *properando* (præcipuè in historijs) *innumeros parit errores.*

Sepulchrum VEN. Arnesti o- leum, sudori humano simillimum, stillat.

CAPUT XVII.

Sepulchra Sanctorum gloriosa esse, & multis sæpe divinitus miraculis illustrari, passim in sacris historijs legimus. U- num omnium pulcherrimum Gloriæ genus habetur, cum *corum Tumulis oleum* erumpit; id decus *S. Catharina*

Virgini, Martyri & Magistræ, à sponso Cœlesti datum accepimus. Gaudet ex Sanctis suis laudari Deus, quorum Capita, velut amantissimus Pater, etiam in Tumulo sustentat. Paucis tamen, nec ferè nisi vitæ sanctimoniam inclytis, ille olei sudor concessus; qui dicere nimirum possint: *ego autem sicut Oliva fructifera in domo DEI, speravi in misericordia ejus in æternum, & in sæculum sæculi.* Venerabilis Arnesti tumulo erupisse non semel oleum, nominatimque A. 1468. in die S. Sophia, quæ Dominica dies fuit, oculatus testis Michael Præpositus Glacensis in Chronico Glacensi, quod inter manus est, scribit; tantæque copiâ, ut miraculi magnitudinem agnoscas, oleum profuebat, ut cochlearibus de Templi pavimento populus exciperet, & funderet in vitra; quodq; ego non minùs mirabile judico, non aliquâ tumuli parte, aut rimis erumpebat, sed toto sepulchri marmore, & toto Mausoleo stillabat; ut in olivæ naturam durissimum marmor, virtute divinâ, videretur converti. Abundantia hæc fuit in Arnesto, & signum cœlestis gratiæ infusæ à DEO, quem divitem in misericordia Ecclesia vocat, doctæque Villalpandus Noster ostendit: in veteri lege parcè suppeditatum oleum, vixque lenticulam unguendis Regibus fuisse; in Lege gratiæ, cœlesti tot Sacramentorum oleo, vasa & lapides impleri. Fortassis, cum Olea Mater Apum appelletur, ex qua nascuntur examina, Arnestus indicare voluit mella & ceras Virgini beatæ placere, ideoque ante ejus Effigiem mellificavit. Quod si & serpentes oleum fugiunt, & oleo necantur, ut tradit Aristoteles, forsitan extinguendis colubrinis erroribus oleum profundebat. Porrò Arnesti sepulchro erumpens ille liquor, odoris erat subdulcis, ut Historicus loquitur, & quasi de corpore humano sudore expressus, quamvis unctuosus, ut oleum, non tamen ardebat. Attoniti rei novitate Glacenses Catholici, Rudolfum Episcopum Lavantiniensem, Apostolicæ Sedis Legatum, qui tum Vratislaviæ morabatur, per litteras consulunt, isq; sæpe decrevit (verba sunt manuscripti Codicis) ut inter sacras Reliquias liquor ille servaretur: Ampullam insuper plenam ejusmodi oleo, sibi à Glacensibus missam, gratanter accepit, secumque deinde

Pineda in Job.
C. 10. v. 15. n. 5.

Psal. 51.

15. Matj.

M. S. Chronic.
fol. 436.

Olei ingens
copia è se-
pulchro Ve-
nerabilis Ar-
nesti fluen-
tis.

Villalp. in E-
zech. Tomo 11.
in C. 2. lib. 4.
C. 62.

Apostolicæ
Sedis Lega-
tus jubet sæ-
pius oleum
Arnesti inter
Sanctorum Re-
liquias repo-
ni.

inde post annos plurimos in Italiam asportavit. Neque vice simplici illustrare *servi sui Arnesti* honorem voluit DEVS, sed rursus eodem anno oleum sepulchro manavit. Extant ea de re *Michaëlis* Prapositi Glacensis ad *Legatum Apostolicum* litteræ, quarum exemplum recitare forsitan abs re non erit; sed ad eas intelligendas scire oportet, *Glacensem Civitatem* id temporis Interdicto fuisse subjectam, quòd *Georgij Regis* partes sequeretur. Itaque hoc *Arnesti* oleo, velut pretiosissimo dono, ad *Legatum* missio, Prapositus & Catholici Glacenses absolvi interdicto petebant; nam cum Filij *Georgij Regis* valido præsidio Arcem *Glacensem* tenerent, quid aliud agere poterant, quàm parère? quod *Michaël* Prapositus, pluribus litteris datis, ostendit, urgetque *Legatum*, *Braunoviensium Civium* exemplo; apud quos, etsi pessimè Catholica Sacra odissent, tamen quia *Georgio Regi* adversarentur, Sacra celebrare Catholicis licebat; cur igitur *Glacenses* optimi Catholici, necessitate victoriae *Georgio Regi* adherentes, Sacris arcerentur? sed litterarum exemplum recitemus, quas *Prapositus* Glacensis ad *Rudolfum* Sedis Apostolicæ Legatum *Wratislaviam* dedit.

Reverendissime in Christo Pater, post
fui humilem subjectionem, debitam
obedientiam.

Intellecto, quòd Reverendissimus Pater gratè suscepit per *Fratres* oblatum de stillicidio sepulchri *Venerabilis Domini Ernesti Primi Pragensis Archiepiscopi, Fundatoris Nostri Monasterij*, quod iterum, scilicet infra *Octavas Ascensionis* emanavit, non tamen ita largiter, sicut prius; multis verò cunctantibus, & curiosius auscultantibus, aliàq; sepulchra, & lapides Altarium perlustrantibus, an id ex mutatione aëris contingeret, omnia sicca invenerunt, præter *Mausolaum D. Ernesti* prædictum; Cogitavi quomodo ego etiam ali-

Oleum Ar-
nesti, aliàq;
Venerabilis
Viri Chiro-
grapha, pro
munere Se-
dis Apostoli-
cæ Legato
mittantur.

ternitati. Unde Chirographa scriptura presentium cum portitore vitam ipsius cum miraculo, quod ipse proprijs manibus conscripsit, & habetur Copia circa sepulchrum ejus, dirigens, rogo quatenus id, tanquam exiguum, & Vestra Reverendissima Paternitati nullius reputationis premium, placide suscipiatur; & obsecro insuper, contestor, & requiro, sub periculo perditionis animarum multarum, & fortificationis partis adverse, per viscera misericordiae DEI nostri, & gloriosa ejus Genitricis Virginis MARAE, & praedicti Domini Ernesti, qui spiritualis, & magnus fuit ejusdem Genitricis DEI cultor (sicut patet ex Legenda ejus) ut non amplius per Censuras Ecclesiasticas, & Interdictum, sed misericorditer (quod speramus significare praedictum stillicidium) dimittatis nos circa ea, quae pie concessistis litteris, & sigillis usq; ad revocationem. Quod si factum non fuerit, ponetis nos omnes, non jam periculum expulsionis, sed privationis vitae hujus, & sine fructu, vosq; in extremo, terribili & tremendo Iudicio, severissimo atq; justissimo Iudici strictam habebitis reddere rationem, de tot animarum perditione, & malis inde secuturis. Iam experientia eorum, quae facta sunt hoc anno, & quotidie sunt, faciat, obsecro Vestram Reverendissimam Paternitatem benigniorem. Dat. Glacy, A. D. 1468. &c.

Michaël Praepositus Canoniorum
Regularium in Glatz.

At in Chronico Glacensis Monasterij idem Michaël, manu sua (quam ex pluribus ejus litteris novi) haec in margine ad miraculi hujus narrationem adscripsit: Exitus rei manifestavit, quod liquor ille fuit lacrymarum Beati Viri, quibus deplaxit futurum Statum Oppidi Glacensis. Paulo enim post exusta est fere tota Civitas, ac eodem anno etiam omnia allodia circa Glatz conflagraverunt, aliasq; afflictiones, interdicta & Excommunicationes secuta, quae in adherentes Georgio Podiebradio, usurpatori Regni, & Rokiczana heresiarcha ferebantur, duraverunt usq; ad mortem eorum, quae accidit A. 1471. hujus quidem ante Quadragesimam, illius autem circa medium Quadragesimae. Simile legitur in historia Tartarorum, quae etiam expressa habentur

ventur de quodam Sancto. Hucusque Chronicon. Sed quam Tartarorum historiam intelligat Author, cuiusque Sancti exemplum adducere voluerit, fateor me ignorare.

Quod causam attinet, si consilia Divinitatis licet introspicere, mihi quidem longè alia videtur; quid enim unius alicujus Oppidi incendium oleo denotaret *Arneſtus*, cum *universum Regnum Bohemia, Moravia & Silesia* conflagrarent? Hoc ipso tempore *Georgius* Rex à communionem Ecclesie separaverat sese, Regis exemplum pleraque sequebatur Nobilitas, cadebant flammis omnia; in omnium rerum fatali conversione minimum è *Glacio* damnum; ergo *Glacio* uni oleum sepulchri imputare simillimum mihi videtur, ac si quis in diluvio Orbis universi gregem ovium pereuntem desleret, quod in *Ovidiano diluvio Seneca Philosophus* irrifit. Nam cum Urbes, Provincias, Regna & Imperia caderent, quid magnum fuit oviculas, atque inter eas unum aliquem lupum, observare? Existimo inprimis ad *Arneſti* gloriam & sanctimoniam approbandam, deinde ad condemnandam miraculo *Georgij Regis* à Sede Apostolica, & veteri Regum Religione, defectionem, atque universi Regni periculum indicandum, tandem etiam ad Urbis *Glacensis* infelicitatem, ac interdictum in *Glacensi* Templo Missæ sacrificium, quod tantis pecunijs fundarat *Arneſtus*, significandum, oleum profluxisse. Vivere cum in cœlis monstrabat DEVS, cuius sepulchrum hinc honorabat in terris; aut etiam suavitate olei Legatum Summi Pontificis, ut facilis & clemens esset, admonebat. Multorum enim sensus fuit, multa à *Rudolfo Lavantiniensi*, si mitior esse voluisset, melius & fœlicius componi potuisse. *Reges eos in virga ferrea*, canit Propheta; non est tamen illa ob severitatem ferrea, sed ob inflexibilitatem Justitiæ; *jungenda est virga Moysis in Arca pectoris, cum manna dulcedinis*. Sed illa etiam olei causa, quod dilecta *Arneſto Pragensis Ecclesia*, *Rokyczanæ* fraudibus oppressa, oleo & Archiepiscopo suo careret, quam olim *VEN. Arneſtus* sudoribus suis largiter irrigasset; ideoque admixtus oleo sudor, quo nimirum Episcopi & Pastores Ecclesie, in olei unctionibus assidue occupati, lo-

Quid oleum
Arneſti ex
ejus sepul-
chro fluens
portenderit
præcipue.

In Controver-
sijs. In Meta-
morph. Nat.
Lupus inter o-
ves, &c.

A. R. P. Clas-
sicus Aquar.
in Induſtrijs

lent

In Psal. 36. lent significari. *Loquebatur Iustus etiam in tumultu* (ait D. Ambrosius) *sicut loquebantur Anima sancta petentes de Mortis Authore* (de Georgio Rege, & Rokyczana Fidei & Religionis hostibus) *vindictam*. Sequitur: *Custodi innocentiam & vide equitatem; quia sunt Reliquia*, id est (ut Ambrosius interpretatur) *Corporis exuvia, homini pacifico*. Fortasse etiam, ne in miraculo DEI Matrem prætereamus, hoc oleum, *Benedictio MARIE* fuit; ipsa enim, ut idem notavit, maximè oleo misericordiae suos exercet.

Glacensis Civitas Sacris interdita & Templis; nihilominus à Legato permittitur Arnesti Fundationes persolvere.

Lumina caelestia ardere visa super Templum in quo conditus est Arnestus.

Illud tamen olei hujus prodigio apud *Legatum Apostolicum* impetravere Glacenses, ut (quod manuscriptum Chronicon memorat) peculiaribus ea de re datis litteris concederet, quotidie ad *Arnesti Archiepiscopi tumulam*, celebritate maximà, *Antiphonam* ei quondam carissimam *Salve Regina*, cantari.

Satis jam de oleo ac sudore *VEN. Arnesti*; adijciendum extremum illud quoque, ne cuius negligentiae accusari possim, quod *Elurio*, historiae Glacensis Scriptore hæretico, narrante didici: Templum hoc Parochiale Divæ Virginis, magnâ semper ab omni memoria Catholicorum pietate honorari & celebrari solitum, idque, ut ait, *ob Imaginem prodigiosam B. MARIE, tum ob Arnesti gloriosum sepulchrum*. Luminibus caelestibus aliquando locum illustrari fama communis, & antiquorum Catholicorum narrationes affirmant. Nostris temporibus, Anno 1640. cum maximè periculosa ab hoste Sueco bella Patriæ incubuissent, noctibus videre, qui in arce Glacensi excubabant milites, in *Glacense Divæ Virginis Templum globos igneos caelo descendere, rursumque ascendere magnâ aëris serenitate, ac denique altitudine infinitâ in caelum ablatos amitti*. Id sequenti die cursu detulere ad Collegium vigiles; eamque rem *R. P. Nicolaus Lancicius Soc. Jesu*, magnâ opinione sanctitatis relictâ mortuus, pluribus alijs, atque etiam mihi *Brunam* significavit per litteras. Quod etsi in *caussas Meteoris alijs communes referri possit, vetustam nihilominus Catholicorum Glacensium Traditionem non parùm confirmat*.

ARNESTVS A PARDVBICZ, GENTE BOHE-
 MVS, EX PERILLVSTRI MALOVCIORVM STIRPE, PRIMVS
 ARCHIEPISCOVVS PRAGENSVS, LEGATVS APOSTOLICAE SEDIS, S. ROM. ECCL:
 CARDINALIS RENVNCLATVS VIR DIVINIS ET HVMANIS LITTERIS EXCVLTISSIMVS, LEGATIONIBVS
 OBITU ORBI VNIVERSO NOTVS: ANIMI DEMISSIONE ET TOLERANTIA MVNIFICENTIA IN PAUPERES MAGNI-
 FICENTIA ET SPLENDORE IN SACRIS ET PROFANIS, ALIISQVE PONTIFICABILIBVS VIRTVTIBVS CLARVS IDEOQVE
 AD SVM. PONTIFICATVM ALLOQVANDO POSTVLTATVS PONTIFICIBVS CHARISSIMVS VIVENS VIVAE VOCIS ORA-
 CYLO ABB LAVDATVS ET SANCTVS APPELLATVS: *communis eiusdem Pape Cardinalium, Praelatorum, Cleri et Populi Romani vox*
erat, non habere Alen anuam, imo totam Ecclesiam DEO, talem Praelatum qui dheret legem Guelphi MIRACVLIS ET PROPHECIE DONO IN SIG-
 NIS, QVATVOR DITTISSIMORVM COENOBIORVM FVNDATOR, PRIMVS BENEDICTAE VIRGINIS IN SANCTO MONTE
 CVLTOR ET AMATOR, CVIVS HONORI DOCTISSIMVM AC PISSIMVM LIBRVM MARIALLI, COMPOSVIT.
 OBIT EX FEBRIBVS RAVDNICH ANNO DOMINI 1554, VLT. IVNII. GLACII CONDITVS ANTE EFFIGIEM
 BENEDICTAE, QVAE OLLIM DVXITVER ESSEI, AB EO VLTVM AVERTERAT. SEPVLCHRVM EIVS MARMOREVM
 PRODIGIOSE RVMPITVR, EX EOQVE OLEVVM SVDORI HVMANO SIMILLIMVM SAEPVS STILLAVIT.
L. Georgius Strina del. M. Kasell. f.

